

DÉLVIDÉK

Megjelenik minden nap

Főszerkesztő: Illés Sándor

8 oldal, ára 10 fillér

Politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Zombor, Csihás Benő ucca 3.

Telefon: 2-07.

Előfizetés egy óra. . . . . 2.40 F.
Negyedévre . . . . . 7.- P.

I. évfolyam

Zombor, 1941 május 4, vasárnap

4. szám

Irak német segítséget kér

Fellángol a Közelkelet / Ankarában tárgyalások folynak Törökország, Irak Irán és Afganisztán között / Kormányválság Egyiptomban / Elkeseredett harcok folynak az angol és iraki csapatok között

Göbbels: Németország még az amerikai csapatok beavatkozása előtt legyőzi Angliát

Az Irak és Anglia között támadt ellentét fegyveres összetűzésre vezetett és a két állam hadereje már elkeseredett küzdelmet vív. Ezzel a háború fellángolt a Közelkeleten, azon a területen, amelyet Anglia mindig biztosítottak hitt, és amely egyike volt az angol világuralom legfontosabb pillérének. Anglia amúgy is rendkívül rossz helyzetét alapjaiban ingatta meg a közelkeleti háború, amely beláthatatlan következményekkel járhat, annál is inkább, mert Irak magatartása leplezetlen rokonszenvre talált az egész arab világban, ahol Irak fellázadt az angol gyámkodás ellen és a külföldi sajtó értesülései szerint ez magával sodorja az angol uralom ellen elégedetlen arab világot.

A Közelkelet rendkívüli fontossággal bír Anglia szempontjából. Az eddig angol gyámkodás alatt állott közelkeleti államok biztosították Anglia számára az angol imperium legfontosabb közlekedési útját, a Szezi csatornát és a Földközi tenger keleti medencéjét. Az Indiába vezető utat, most minden oldalról veszélyeztetik. A német-olasz erők a görög szigetvilág elfoglalásával egészen közeljutottak a Közelkelethez, az északafrikai harcok pedig már egyiptomi területen folynak és nyugati irányból is a legkomolyabban veszélyeztetik a Szezi csatornát. Most keleten csapott fel a háború tüze. Irak és Anglia már hosszabb idő óta húzódo nézeteltérései nyílt ellenségeskedésé fejlődtek és az iraki kormány Németországtól kér segítséget, hogy megküzdjön Angliával. Egyelőre még hiányoznak az értesülések, hogy a német kormány mit válaszol a segélykérésre, kétségtelen azonban, hogy az Anglia és Irak között megindult ellenségeskedések olyan súlyos következményekkel fenyegetnek, amelyekre Anglia nem számított.

A mosszuli olajmezők

Iraki területen vannak és azok ellenőrzését az angolokkal szembenálló iraki hadsereg gyakorolja. Első következménye a megindult ellenségeskedéseknek, hogy Anglia most már nem juthat hozzá a mosszuli olajhoz, amely az utóbbi évtizedekben rendkívül nagy szerepet játszott a világpolitikában. További következménye lehet az új közelkeleti helyzetnek, hogy a német haderő most már kelet felől is támadhatja Szezt és kijuthat a Perzsa öbölre.

Az új közelkeleti helyzettel kapcsolatban Irak, Irán és Afganisztán képviselői megbeszélést folytatnak Szaradzsoğlu török külügyminiszterrel. Ennek a megbeszélésnek annál nagyobb jelentőséget kell tulajdonítani, hogy az egybeesik nemcsak az angol-iraki háború megindulásával, hanem Papen ankarai német nagykövet Berlinből való visszatérésével is. Kétségtelen, hogy a közeljövőben várható események feleletet adnak majd arra a kérdésre is, miről tárgyalt Papen olyan hosszú ideig Berlinben és milyen utasításokkal távozott Ankarába.

Törökország

egyre inkább közeledik a tengelyhatalmakhoz és a nemzetközi sajtó jóslatai szerint

a két ország között olyan megállapodás várható, amely Anglia helyzetét még súlyosabbá teszi. Abból a körülményből, hogy Törökország minden ellenőrzés nélkül engedi át a német hadianyagszállító hajókat a Dardanellákon, arra következtetnek az amerikai lapok, hogy Ankara esetleg elősegíti Németország közelkeleti hadműveleteit.

EGYPTOMBAN KORMÁNYVÁLSÁGOT idézett elő a közelkeleti helyzet új alakulása. Ot egyiptomi miniszter benyújtotta lemondását, mert nem ért egyet a kormány azon politikájával, amely mindjobban az angolok szolgálatába állítja Egyiptomot. Ha figyelembe vesszük, hogy a német-olasz haderők a legkomolyabban fenyegetik Egyiptomot, számolhatunk meglepő fordulatokkal.

A Völkischer Beobachter a délvidéki németekről

A Völkischer Beobachter négyhasábos nagy cikkben foglalkozik a magyar csapatok által felszabadított Bácskával. Megállapítja, hogy az összeomlott jugoszláv állam ezen a területen tartott ugyan népszámlálást 1937-ben, ennek adatait azonban mai napig nem hozták nyilvánosságra, mert az adatok kellemetlenek voltak a belgrádi kormány számára. A legnépesebb és gazdaságilag legfontosabb városban, Szabadkán a magyarság a vezető réteg. A jugoszláv korszakban a szerbek igyekeztek kézbevenni a vezetést. Jellegzetes alföldi magyar város.

„Azoknak a németeknek sorsában — írja — akik most a Bácskával együtt visszatértek a magyar államalakulatba, ez a háború nagy fordulatot jelent, mint általában a délkelet-európai németiség

sorsában. Azok a németek, akik eddig a versaillesi szerződésnek megfelelő sanyargatott és csak kényszeredetten megtúrt kisebb seget alkotta,

most egy Németországgal barátságban és szövetségben élő állam polgárai lesznek.”

A magyarság nagy szeretettel viseltette mindig az ország területén élő németajku lakossággal szemben, mert ez a szentistváni gondolat ezeréves tradíciója. A magyarságnak ezt a szeretetét az állam területén élő németajku lakosság azzal viszonzotta, hogy az ezer év viszontagságai alatt mindenkor a legnagyobb hazaszeretettel és törhetetlen kitartással osztotta a magyarságnak sokszor bizony keserű kenyerét.

Göbbels:

Amerika hadbalépése a háború meghosszabbításához és a világ elszegényedéséhez vezet

Németország legyőzi Angliát, mielőtt az amerikai hadsereg akcióba léphetne

A Stefani iroda szerint a Newyork Times közli Göbbels dr. német propagandaminiszter beszélgetését egy amerikai diplomátával. A birodalmi miniszter kifejtette, hogy nem becsüli le Amerika hadbalépésének jelentőségét, az esetleges amerikai hadbalépés katonai következményeitől azonban nem tart.

Amerika hadbalépése Göbbels szerint a háború meghosszabbításához vezetne, zavarokat okozna az egész világ gazdasági helyzetében és az általános elszegényedést eredményezné.

Németország biztos abban, hogy Angliát katonailag legyőzi, még mielőtt az amerikai hadsereg közbeléphetne.

Göbbels ezután rámutatott arra, hogy Németország nem tett egyetlen barátságatlan lépést sem Amerika ellen, majd azokkal a sajtóhírekkel és beszédekkel foglalkozott, melyek Amerika német inváziójának lehetőségéről szólnak és megállapítja, hogy az amerikai német partraszállás lehetősége a képzelet birodalmába tartozik. Ugyanígy a képzelet terméke az a lehetőség is, hogy Amerika hadserege megvesse a lábát Európában.

A La Manche csatorna kontinens partjai

német kézen vannak és ez már eleve kizárja bármely hatalom partraszállásának lehetőségét az európai szárazföldön.

A német légierők Liverpoolt és a déli kikötőket, az angolok Németországot bombázták

A Német Távirati Iroda szombati jelentése szerint erős német harci egységek szombatra virradóra heves támadást intéztek Liverpool nagyfontosságú angol ellátási kikötő ellen. A pilóták sok robbanást és nagykiterjedésű tüzet figyeltek meg. Más német kötelékek Anglia déli és keleti kikötőit, valamint ipari központjait bombázták nagy eredménnyel.

Az angol repülőgépek szombaton hajnalban is berepültek Németország fölé és főleg az északi partvidék mentén dobták le gyújtó és romboló bombáikat. Az angolok számos kisebb német települést is támadtak. A német légharítás sikeresen működött és meggátolta az ellenséget céljai elérésében. Az angolok az eddigi jelentések szerint 3 gépet veszítettek.

Folyik a háboru Irak és Anglia között

Irak miniszterelnöke beszédet mondott, amelyben a közkeleti eseményekkel foglalkozott. A miniszterelnök kifejtette, hogy a kormány mindent megtesz az ország becsületének és függetlenségének megvédésére. A nemzeti érzésű fiatalok rokonszenv tüntetést rendeztek a miniszterelnök mellett és a tüntetés olyan arányokat öltött, hogy az angol követséget katonasággal kellett megvédeni.

A kormányelnök hangsúlyozta, hogy Irak ha kell haderejével védi meg függetlenségét az angolokkal szemben.

A levantei rádió közlése szerint Irak és Anglia között megindultak a nyílt ellenségeskedések és a harcok nagy hevességgel folynak. Az iraki tüzérsg tüzelt a bambai repülőtérre, amelyen angol repülőgépek és a légihaderőhöz tartozó angol katonaság helyezkedett el. Hír szerint a repülőtéren 29 angol gép megsemmisült. Az angol légierők bombázták az iraki csapatösszevonásokat, a brit páncélos alakulatok pedig támadást intéztek egy nagyfontosságú határmenti iraki légitámaszpont és közlekedési csomópont ellen. A támadást az iraki csapatok visszaverték és hivatalos jelentés szerint nagyszámú angol páncélcsoport és gépesített járművet tönkretettek. Az angolok sok halott hátrahagyásával visszavonultak.

Német segítséget kér Irak

A Stefani olasz hírközlő iroda jelentése szerint a Reuter iroda közöli, hogy a Londonba érkezett jelentések szerint Irak arab állam Németországtól kért segítséget Anglia ellen. Az angol híriroda beismeri, hogy az iraki-angol viszony ilyen alakulása rendkívül kellemetlen helyzetet teremt Anglia számára, annak ellenére, hogy az iraki hadsereg ereje nem nagy.

A Stefani iroda megjegyzi, hogy Irak előőrse az arab világnak és a közkeleti állam azzal, hogy Németországtól kért segítséget Anglia ellen,

A következő hadszíntér a Közelkelet

A Tempo című olasz lap nagy cikket közöl a tengelyhatalmak fényes balkáni és északafrikai győzelmei után előállott új közkeleti helyzetről. Megállapítja a lap, hogy a görög szigetek birtokbavétele biztosítja a tengelyhatalmak számára a hajózást a Dardanellákon keresztül a Földközi tenger keleti medencéjében, a görög partok mentén, valamint a Földközi tenger középső részén és

a görög szigetvilág segítségével megteremtették a rövid kapcsolatot Kirenaika és az európai szárazföld között. Ehhez hozzájárul még Törökország semlegessége, úgyhogy

a tengelyhatalmak veszélymentesen és kényelmesen szállíthatnak mindentféle hadianyagot Északafrikába és a Közelkeletre, ahol a jelek szerint az új hadszíntér lesz.

Berlin elismeri Colakoglu görög tábornok kormányát

Berlin, május 3.

Az egész német sajtó örömmel üdvözli Colakoglu tábornok, az epiruszi görög haderők főparancsnokának Athénben most megalakult kormányát és kifejté, hogy a német kormány hajlandó együttműködni ezzel a görög kormánnyal. A Völkischer Beobachter azt írja, hogy az új kormány szembe mer nézni a tényekkel, politikáját a valóságra alapozza és Colakoglu kormánynyilatkozatából az ész szava beszél. Az új görög kormányelnök kijelentette programjának ismertetése kapcsán, hogy alkalmazkodni kíván az új európai rendhez és a görög nép is részt akar venni az új világ kialakításában.

Közölték az angol követtel, hogy az országba engedély nélkül beözönlött angol hadseregnek záros határidőn belül távoznia kell,

ujabb angol csapatok megszállási kísérlete pedig az iraki hadsereg ellenállásával fog találkozni.

Tekintettel a súlyos helyzetre, a kormány több rendeletet hozott. Ujabb tartalékos korosztályokat hívtak be és ezzel a mozgósítás teljessé vált. A fontos közlekedési pontok és az olajmezők védelmét a katonaságra bízták.

megkezdte az arab világ felszabadítását az angol iga alól.

Az arab világ nem titkolta eddig sem az angolokkal való elégedetlenségét és csak a kedvező alkalmat várta arra, hogy megindítsa szabadságharcát az angol birodalom ellen. Kétségtelen, hogy az átütő erejű balkáni és közkeleti német-olasz sikerek döntően befolyásolták az arab világ felszabadulási terveit. Ma még korai volna jóslatokba bocsátkozni a helyzet további alakulását illetően, egy azonban kétségtelen: a tengelyhatalmak gyors ütemben haladnak végső céljuk, Anglia leverése felé.

A KÖZELKELETI HINDU CSAPATOK IRÁK PÁRTJÁRA ÁLLTAK

Bagdadból érkező jelentések szerint az angol haderő kötelékeihez tartozó hindu csapatok azon része, amely Irákban volt, felházt az angolok ellen és csatlakozott az iraki hadsereghez.

ANGLIA UJABB SEGÍTSÉGET KÉRT AMERIKÁTÓL

Washingtonból jelentik: Campbell nagy követ újabb segítséget kér az amerikai kormánytól Anglia számára.

NÉGYSZÁZEZER TONNA HAJÓTERET SÜLLYESZTETTEK EL A NÉMETEK A GÖRÖG VIZEKEN

A Német Távirati Iroda közli, hogy a német légierők a görög vizeken összesen 400.000 tonna hajóúrtartalmat süllyesztettek el, míg 250 hajót úgy megrongáltak, hogy jórészüik elveszettek tekinthető.

Más német lapok megállapítják, hogy Görögország teljesen szakított Angliával, amely a romlásba döntötte és elindult azon az úton, amely a jobb jövő felé vezet a görög népet. Csak a kormány további magatartásától függ, hogy milyen eredménnyel működhetik közre a görög nép az új világ kialakításában.

TÖRÖKORSZÁG MOZGÓSÍTOTTA A NEM MOHAMEDÁN FÉRFIAKAT

Isztambulból jelenti a Német Távirati Iroda: A török kormány zászló alá hívta a nem mohamedán vallású 25-40 éves férfiakat, tekintet nélkül arra, hogy a behívott

Tartsunk össze a széthuzás halál

teljesített-e már katonai szolgálatot. A rendelkezés főleg a Törökországban élő örményeket, görögöket és zsidókat érinti. A nem mohamedánok mozgósítása erősen érezteti hatását gazdasági téren, amennyiben a behívottak jórésze kézműves és képesített szakmunkás. A behívottaknak május 7 és 13 között kell jelentkezniük.

NEMZETVÉDELMI TORVÉNY JAPÁNBAN

Tokió, május 3.

A japán kormány határozata értelmében május 10-én életbe lép az új nemzetvédelmi törvény. A törvény főleg a katonai, diplomáciai és gazdasági titkok megvédésére és általában a kémkedés leküzdésére szolgál. A nemzetvédelmi törvénybe ütköző bűncselekményeket jórészt halállal büntetik.

Kormányválság Egyiptomban

Rómából jelenti a Stefani iroda: A Meszagero kairói értesülése szerint 5 egyiptomi miniszter, akik nem helyeslik a kormány angolbarát politikáját, benyújtotta lemondását. Az öt miniszter lemondása kormányválságot idézett elő.

Ez tragédia!

Az összebombázott Manchestert látogatta meg legutóbb a Völkischer Beobachter madridi tudósítója szerint Churchill. Vas-tag szivarját rágva, némán járta végig az elpusztult gyártelepeket, a tőzsde romjai előtt pedig kijelentette: „Ez tragédia!” A V. B. hozzáfűzi, hogy Churchill szemében tragédia egy angol tőzsde szétrombolása, ezzel szemben német lakóházak és kulturintézmények elpusztítása derűs és kívánatos dolog s épp ezért végzetlenül rohannak a pusztulásba Churchill és társai.

A Nagyvilágból

A volt szófiai jugoszláv követet, aki az összeomlás után a Szovjetbe menekült, a szovjet hatóságok kiutasították az országból, mert irredenta tevékenységet fejtett ki.

Mint az olasz sajtó írja, a Szovjet hozzájárult ahhoz hogy a Jugoszláviának szánt szovjet gyapotot a bolgár gyárak dolgozzák fel.

Szófiai hivatalos jelentés közli, hogy a bolgárok által felszabadított Macedóniában hivatalos nyelvként bevezették a bolgár nyelvet.

Filov bolgár miniszterelnök a külügyminiszter és közlekedésügyi miniszter társaságában szemleutatót tett a bolgár kézre jutott Macedóniában. Filov Macedónia fővárosában, Szkoplyében beszédet mondott és hangoztatta, hogy az egész bolgár nép mély hálát érez Németország és Olaszország iránt, amelyek felszabadították Macedóniát és visszaadták Bulgáriának. Ezt Bulgária sohasem felejté el.

A magyar-török áruforgalmi és fizetési egyezményt szombaton írták alá a magyar külügyminisztériumban. Az egyezmény, amely szélesebb alapokra helyezi a két ország közötti árucserét, június 1-én lép érvényre.

A magyar hisz, a hitben a jövő

Budapesten csodás hatású rádiumos Gyógyfürdők Városában visszakapja egészségét, életkedvét.	B u d a p e s t 60 hőforrá- sával, 200 glaubersós gyógyfor- rásával, na- pi 55 millió liter vízho- zamával a legnagyobb fürdőváros	B u d a p e s t világvárosi környezet- ben kevés pénzért so- kat nyújt. Háromheti teljes ellá- tás a leg- előkelőbb gyógyszállókban 460.- 630.- p.-ős árban	Budapesten Felvilágosítást nyújt Gyógyhelyi Bizottság Budapest V., Vigadó-tér 3. szám
---	---	---	--

Megnyilt a belföldi táviróforgalom

A csekk és postautalványi forgalom is megindult május elsejével

A helybeli postahivatal értesíti a közönséget, hogy május elsejei kezdettel az anyaország és a katonai közigazgatás területén lévő postahivatalok között a postautalvány, az utánvételi, továbbá a postatakarékpénztári csekk és takarékszolgálat mindkét irányban megnyílt.

Ugyancsak május elsejei kezdettel megnyílt az anyaországi és felszabadult országárszék között a táviróforgalom.

A postafőnökség tehát figyelmezteti a táviratokat feladni szándékozó közönséget, hogy

a feladáshoz semmiféle engedély nem kell, táviratok azonban egyenlőre csak az anyaországba, vagy a most felszabadult területekre küldhetők, külföldre nem.

A rendes távirat szódíja 10 fillér, és legalább 10 szó díját kell megfizetni.

Az üdvözlő távirat szódíja 06 fillér, a levéltávirat pedig 04 fillér. A levéltávirat és üdvözlőtávirat legkisebb díja 60 fillér. A feladásakor a személyazonosság arcképes igazolvánnyal igazolandó, másként a táviratot nem veszik fel.

Szegénysorsu csecsemők és kisgyermek részére ingyenes orvosi tanácsadót állítottak fel Zomborban

A városunkban állomásozó katonai hatóságok a város sok szegénysorsu családján igyekeznek segíteni azzal, hogy

ingyenes csecsemő- és kisgyermek tanácsadó-orvosi rendelést állított fel.

Ezzel az ideiglenes intézménnyel azokon a családokon akar segíteni, akiknek anyagi helyzete nem engedi meg, hogy kisebb orvosi tanácsokért is magán-orvosi rendelést kérésessenek fel. A szakorvosi tanácsadás tulajdonképpen csak az egészséges csecsemőkre és az egészen fiatal gyermekekre szorítkozik, azok táplálási, nevelési, gondozási kérdéseiben akar segítségére lenni az anyáknak a célja nem a kifejezett beteggyógyító tevékenység.

A csecsemő- és kisgyermek tanácsadó rendelés tegnap, május 3-án nyílt meg a Vö-

röskereszt-házában (Apatini út 15 sz. alatt) s a következőkben minden hétköznap d. u. 1/23-4 óráig fog tartani s szeretettel várnak mindenkit, aki csecsemőjének helyes nevelésében szakorvosi tanácsot akar kikérni.

A rendelést a Magyar Közművelődési Társaság vezető hölgyeinek agilis segítő munkájával szervezték meg.

Honvédségünknek ezzel az intézkedéssel városunk egy új jóléti intézménnyel gazdagodik s e munkával a szervezők alapját vetik meg az ország csaknem minden községében már virágzóan működő „Egészségvédelmi Szolgálat”-nak, amelynek csecsemő- és kisgyermek védelmi tagozata azelőtt Stefánia-Szövetség néven volt közismert s fejtette ki ma már közismert áldásos tevékenységét.

A délvidéki közszolgálati alkalmazottak és nyugdíjasok illetményeinek mielőbbi kiutalását kéri a KANSZ

A Közszolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége (KANSZ), a Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetsége (NyUKOSZ) és a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége (FANSZ) együttes értekezletet tartott.

Dr. Balásy Antal ny. állami titkár elnöki megnyitójában bejelentette, hogy eljárt a pénzügyminiszternél és rámutatott a helyzetjavítás szükségére. Dr. Javornitzky Jenő miniszteri tanácsos a közszolgálati alkalmazottak, nyugdíjasok, özvegyek, árvák helyzetét és kívánságait ismertette. Báró Lukachich Géza ny. altábornagy, Dr. Szokolay Leó fővárosi árvaszéki elnök és többen mások hozzászólása után az értekezlet elhatározta, hogy a három érdekképviselet közös emlékirattal fordul a kormányhoz és kéri a közszolgálati alkalmazottak, nyug-

dijasok, özvegyek és árvák helyzetének mielőbbi kielégítő megjavítását,

továbbá a nyugdíjasok, özvegyek és árvák nyugellátásának, a lakáspénznek és egyéb járandóságoknak csökkentésére vonatkozó összes rendeletek hatályon kívül helyezését, a családi pótléknak felemelését és egyéb kivánságoknak teljesítését, valamint a felszabadult délvidéki és kárpátaljai közszolgálati alkalmazottak és nyugdíjasok részéről az illetmények megállapítása miatt benyújtott felelőbeszéseknek; a keletmagyarországi és erdélyi közszolgálati alkalmazottak végleges átvételének és a nyugdíjak megállapításának;

a délvidéki közszolgálati alkalmazottak és nyugdíjasok átmeneti illetményei utalványozásának mielőbbi elintézését.

Felépítik a zentai Szent István templomot

Zenta, május 4.

Zenta, a tiszamenti város is szebb jövőre virradt. Az eddig elhanyagolt középkorú lettek kijavítását már megkezdték. A város szinte csillog a tisztaságtól.

A Szent István templomot, amelyet a háboru előtt kezdtek építeni a magyarok, most tető alá hozzák. Ez a monumentális templom az elnyomatás éveiben a magyar sorsot jelképezte. Falai szomorúan meredeztek az ég alatt. Nem volt költségvetés a felépítésére. A hatalmas templom most rövidesen tető alá kerül.

A házsám-táblákat nem kell leszedni

Amikor a felszabadult Délvidék falvainak városainak uccái ismét visszakapták eredeti magyar nevüket, a szerb uccanevet jelző táblákat leszedték. A falakra ma már mindenütt ki van írva az ucca magyar neve.

Sokan a házigazdák közül azt hitték, hogy a számjelző táblákat is le kell szedniük, mert ezeken a számon kívül az ucca neve is látható volt. Így történt aztán hogy nagyon sok házról hiányzik a szám-tábla. A városi katonai parancsnokság felhívja a háztulajdonosokat, hogy

a szám-táblákat ne szedjék le,

mert ez csak felesleges zavarokat idéz elő. Azok, akik leszedték a táblát, látható helyen tüntessék fel a házsámot, mert enélkül a postai kikézésítés is nehézségekbe ütközik.

Ha választékosan akar
öltözni, keresse fel

Karajko Márk

ruháüzletét

Z O M B O R

Zrinyi u. ca és Szt. Három-
ság tér sarokház

HIREK

A VÁROSI KATONAI PARANCSNOKSÁG FELHÍVÁSA. A városi katonai parancsnokság felhívja a lakosságot arra, hogy ha akár kézigránát akár más robbanó anyagot talál, a legközelebbi katonai vagy rendőrszemnek jelentse. Minden szülő köteles erre vonatkozólag a gyermekeit kioktatni, mert ha a gyermekkel kézigránáttal való játszadozásból szerencsétlenség történik, a szülőt teszem felelőssé. Vitéz Szentendrey tbk. városi katonai parancsnok.

ISKOLAI ÉRTESÍTÉS. A zombori kereskedelmi iskolában megnyílt átképző tanfolyam mellett egy ettől különálló új tanfolyam nyílik meg azon helybeli és vidéki keresztény magyar származású tanulók részére, akik gimnáziumi vagy kereskedelmi iskolai érettségi, illetve tanítóképesítő vizsga előtt állanak. E tanfolyam a magyar irodalomból, hazai történelemből és Magyarország földrajzából ad megalapozó ismereteket. Sürgős jelentkezést elfogad és bővebb felvilágosítást ad előszóval Magassy tanár, Zombor-Apolló-u. 19 sz. alatt.

Deák Leó dr. a miniszterelnöknél Dr. Deák Leó a volt jugoszláviai Magyar Párt egyik vezetője megérkezett budapesti utjáról, ahol tisztelgő látogatást tett Bárdossy miniszterelnök urnál. Ezalkalommal dr. Deák Leó általános utasításokat kért a miniszterelnöktől, de szóba került a visszacsatolt területek közigazgatási berendezésének kérdése is.

Orvosi hír. Dr. Stebler Antal hazaérkezett és rendel Zomborban, Széchenyi körút 23 szám alatt.

PÓSTAI DIJAK. Levélek belföld, helyben 10 vidékre 20 fillér. Lev. lap helyben 6, vidékre 10 fillér. Levélek külföldre, Németország, Cseh-Morva védnökség, Lengyelország (főkormányzóság), 20 grammig, 32 fillér, lev. lap 16 fillér. Olaszország és gyarmatai, Szlovákország, Vatikánváros, 20 grammig 32 fillér, lev. lap 16 fillér. Jugoszláv királyság levél 20 grammig 32 fillér, lev. lap 20 fillér. Egyéb külföldi levél 40 fillér, lev. lap 20 fillér. Ajánlási díj: belföld helybe 20 fillér, vidékre 50 fillér. Ajánlási díj: külföldre 50 fillér.

Bácska ellátása nitrogén műtrágyákkal
A tavasz folyamán mód nyílt arra, hogy a magyar nitrogénműtrágyák a volt jugoszláv állam területére is bejuthassanak és az igénylések arányában a szállítások meg is indultak. A változott helyzet azonban nem tette lehetővé, hogy azok a mennyiségek leszállításra kerüljenek, amelyeket főleg a bácskai gazdák igényeltek. Most azonban már semmi akadálya sincsen annak, hogy a világszerte ismert és kitűnően bevált magyar nitrogén műtrágyák a bácskai gazdák rendelkezésére álljanak. A kedvezőtlen őszi, téli és hűvös tavasz a vetések és különösen a cukorrépa fejlődését hátráltatja s ezeknek nitrogén műtrágyával való felsegítése, különösen a mai viszonyok között rendkívüli fontossággal bír. A Péti Nitrogénművek Bácskában, minden városban és nagyobb községben Péti Só és a Bácskában különös jelentőségű Péti Mészsalétrom műtrágya lerakatokat létesít, melyeknek felállítására már is folyamatban van, hogy a gazdák a lehető legkisebb költséggel juthassanak hozzá. Ily módon nemcsak a vágónos tételek, de a kisebb tételek is könnyen beszerezhetők lesznek Bácska bármely részében.

Dolgozik az OTI. Az Országos Társadalombiztosító Intézet Zombori Kerületi Pénztára ezúton értesíti az összes érdekelt feleket, hogy az Intézet a működését 1941. évi május hó 4-én újból megkezdi. A pénztár egyelőre csak a ki- és bejelentéseket fogadja el, míg a táppétek kifizetését későbbi időpontban kezdi meg. A kifizetés pontos időpontját a pénztár külön hirdetményben közli. Hivatalos órák a felek részére: D. e. 8—12 óráig.

„SAVA“

ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ RT.

értesíti t. Ügyfeleit, hogy üzletálmányát ismét anyaintézete, a hazánk területén immár 110 éve működő

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

(GENERALI)

magyarországi igazgatósága

veszi kezelésbe.

Felkérjük t. Ügyfeleinket, hogy biztosításaik érvénybentartása és ezzel anyagi érdekeik megóvása céljából esedékes díjakat az eddigi módon megfizetni és minden biztosítási ügyben illetékes ügynökségeinkhez fordulni sziveskedjenek.

**Zombori Főügynökség
Sándor Béla utca 2.**

Vívóakadémia készül Zomborban. A Sport Egyesület aktív vívóit felhívja Stebler Ernő, a vívószakosztály vezetője, hogy a legrövidebb időn belül jelentkezzenek nála, mert nagy vívóakadémia készül.

Árad a Tisza. Zentáról jelentik: A Tisza lassu áradása folytatódik. A folyó vízállása 24 óránként 3—5 centiméterrel emelkedik. A Tisza vízállása szokatlanul magas és valamennyi árterület már víz alatt van.

A budapesti vásárokon csak öskeresztény árusíthat iparcikkeket. Budapestről jelentik: A zsidótörvényt a piaci árusításban is végrehajtották. Május elsejétől a hetipiacokon nem rakodhatnak ki a zsidó árusok. Az 1939 évi IV. t. c. 1942 végében jelölte meg azt az időpontot, ameddig a hasznos ható jogositványokat az e törvény alá tartozóktól meg kell vonni. A csarnokokban fokozatosan csökkentették a zsidó árusok számát. Ma már egy zsidó sem árulhat a budapesti vásárokon.

Károly csapatkeresztet igénylő délvidékiek figyelmébe! Azok a Délvidéken lakó személyek, akik a Károly-csapatkeresztre és sebesülési éremre, valamint a vitézségi érmek után járó pótdíjakra igényt tartanak, kérelmeiket egyelőre ne adják be. Az ezekre vonatkozó és a hadigondozással kapcsolatos ügyekben történő rendelkezéseket hamarosan kiadják és kihirdetik.

Órszállás községi vezetősége. Órszállásról jelentik: A katonai parancsnokság a község élére a következő ideiglenes vezetőséget nevezte ki: bíró Féth György, albíró Veiner Simon, I. esküdt Locsa Antal, II. esküdt Géczy János, III. esküdt Pótz József, IV. esküdt Szalay Ferenc, pénztárosok Mesch György és Heitz Mátyás, árvák atyjának Hubert Györgyöt nevezte ki a katonai parancsnok. Egyben megerősítette ideiglenes állásában Veisz János segédjegyzőt, Hetey Mihály községi imkót. A tanítókarban ideiglenesen Penninger Flóra óvónőt, Pásztor Ádám, Kókusz József, Holczer Ádám és Herman Fülöp Mária nővér elemi iskolai tanítókat nevezte ki. Míg községi orvos ideiglenesen dr. Spreitzer József.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

megnyitja vármegyei főképviseletét

Felvesz keresztény tiszviselőket és üzletszerzőket. Irásbellel ajánlatok „Gazdák” jellegére. Bíró Béla hírlapterjesztő vállalat, irodában, ZOMBOR.

Minden nap

megjelenik ezután a „Délvidék”, minden nap elviszi a betűt a kisebbségi sorsból felszabadult magyarokhoz. A sötétség helyett ma már az újságíró is a fényben halad, s feladatát, küldetését teljesíti, amikor kezébe veszi a tollat, hogy sikraszálljon az egyetemes magyar érdekekért.

A „Délvidék” a keresztény magyar gondolat szolgálatában áll és itt újból leszögezzük, hogy semmi kapcsolata nincs eddig megjelent lapokkal és nem követi azok a magyar lélekre káros és attól idegen szellemét. Ez a lap a magyar kisemberek lapja, a földműveseké, a kisiparosoké. Ezek szolgálatában áll, a magyar föld szeretete fűti át azok lelkét, akik készítik és akik hittel és magyar lelkesedéssel harcolnak a szebb és boldogabb jövőért.

Tejszövetkezetek, Tejcsarnokok, Uradalmak.

Tej-, vaj- és sajtermelésüket a legjobban értékesíthetik Budapesti Központi Általános Tejcsarnokok r. t. útján Budapest VII., Rottenbiller u. 31. A békeidők híres szabadkai vajgyára tulajdona volt és az anyaországban, budapesti főtelepén kívül számos ilyen üzemmellel rendelkezik. A vállalat falusi tejcsarnokokat saját költségén berendez. Építkezési kölcsönöket és termelési előlegeket folyósít, és minden szakkérdésben, díjtalanul tájékoztat.

Érdeklük tehát mindazoknak, akik tejjel gazdasággal foglalkoznak, hogy mielőtt bárkivel is az értékesítésre vonatkozólag megállapodnának, az ország ezen egyik legnagyobb tejjelállatának ajánlatát is bekérjék.

Levél cím: Budapesti Központi Általános tejcsarnok r. t. Budapest VII., Rottenbiller u. 31.

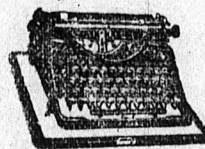
Távirat cím: Köztejj Budapest. Tel. 228—458.

A zsidók nem akarnak önként katonászkodni. Beirútból jelentik: Palesztinában elrendelték a kényszersorozást. Erre azért volt szükség, mert a zsidók nem akartak önként jelentkezni.

Minden háztulajdonos köteles névjegy-zékét vezetni lakóiról. A »Lakók névjegy-zéke« úrlap kapható Bosnyák József nyomdájában, Zombor, Csihás Benő ucca 3.

Horvátországban ismét a rendőrség tartja fenn a rendet. Zágrábból jelentik: Horvátországban ismét a rendőri hatalom tartja fenn a rendet. Az Usztások szerepe ezzel megszűnt. Minden letartóztatott egyént 48 órán belül ki kell hallgatni. Máscsek több hivatást letartóztatották, de ezeket a hét elején ismét szabadlábra helyezték.

Írógépet

újat és használtat elad és átalakít magyar rendszerre. Kelléket is előnyösen szerezhet be

Madarász Imre,

műszerésznél, ZOMBOR, Rákóczy út 2.
Telefon: 99

HIREK

A VÁROSI KATONAI PARANCSNOKSÁG FELHÍVÁSA. A városi katonai parancsnokság felhívja a lakosságot arra, hogy ha akár kézigránát akár más robbanó anyagot talál, a legközelebbi katonai vagy rendőrszemnek jelentse. Minden szülő köteles erre vonatkozólag a gyermekeit kioktatni, mert ha a gyermekkel kézigránáttal való játszadozásból szerencsétlenség történik, a szülőt teszem felelőssé. vitéz Szentendrey tdk. városi katonai parancsnok.

ISKOLAI ÉRTESETÉS. A zombori kereskedelmi iskolában megnyílt átképző tanfolyam mellett egy ettől különálló új tanfolyam nyílik meg azon helybeli és vidéki keresztény magyar származású tanulók részére, akik gimnáziumi vagy kereskedelmi iskolai érettségi, illetve tanítóképesítő vizsga előtt állanak. E tanfolyam a magyar irodalomból, hazai történelemből és Magyarország földrajzából ad megalapozó ismereteket. Sürgős jelentkezést elfogad és bővebb felvilágosítást ad élőszóval Magassy tanár, Zombor- Apolló-u. 19 sz. alatt.

Deák Leó dr. a miniszterelnöknek. Dr. Deák Leó a volt jugoszláviai Magyar Párt egyik vezetője megérkezett budapesti utjáról, ahol tisztelgő látogatást tett Bárdossy miniszterelnök úrnál. Ezalkalommal dr. Deák Leó általános utasításokat kért a miniszterelnöktől, de szóba került a visszacsatolt területek közigazgatási berendezésének kérdése is.

Orvosi hír. Dr. Stebler Antal hazaérkezett és rendel Zomborban, Széchenyi körút 23 szám alatt.

PÓSTAI DIJAK. Levélek belföld, helyben 10 vidékre 20 fillér. Lev. lap helyben 6, vidékre 10 fillér. Levélek külföldre, Németország, Cseh-Morva védnökség, Lengyelország (főkormányszóság), 20 grammig, 32 fillér, lev. lap 16 fillér. Olaszország és gyarmatai, Szlovákország, Vatikánváros, 20 grammig 32 fillér, lev. lap 16 fillér. Jugoszláv királyság levél 20 grammig 32 fillér, lev. lap 20 fillér. Egyéb külföldi levél 40 fillér, lev. lap 20 fillér. Ajánlási díj: belföld helybe 20 fillér, vidékre 50 fillér. Ajánlási díj: külföldre 50 fillér.

Bácska ellátása nitrogén műtrágyákkal. A tavasz folyamán mód nyílt arra, hogy a magyar nitrogénműtrágyák a volt jugoszláv állam területére is bejuthassanak és az igénylések arányában a szállítások meg is indultak. A változott helyzet azonban nem tette lehetővé, hogy azok a mennyiségek leszállításra kerüljenek, amelyeket főleg a bácskai gazdák igényeltek. Most azonban már semmi akadály sincsen annak, hogy a világszerte ismert és kitűnően bevált magyar nitrogén műtrágyák a bácskai gazdák rendelkezésére álljanak. A kedvezőtlen őszi, téli és hűvös tavasz a vetések és különösen a cukorrépa fejlődését hátráltatja s ezeknek nitrogén műtrágyával való felsegítése, különösen a maj viszonyok között rendkívüli fontossággal bír. A Péti Nitrogénművek Bácskában, minden városban és nagyobb községben Péti Sós és a Bácskában különös jelentőségű Péti Mészsalétrom műtrágya lerakatokat létesít, melyeknek felállítása máris folyamatban van, hogy a gazdák a lehető legkisebb költséggel juthassanak hozzá. Ily módon nemcsak a vagonostételek, de a kisebb tételek is könnyen beszerezhetők lesznek Bácska bármely részében.

Dolgozik az OTI. Az Országos Társadalombiztosító Intézet Zombori Kerületi Pénztára ezúton értesíti az összes érdekelt feleket, hogy az Intézet a működését 1941. évi május hó 4-én újból megkezdi. A pénztár egyelőre csak a ki- és bejelentéseket fogadja el, míg a táppézek kifizetését későbbi időpontban kezdi meg. A kifizetés pontos időpontját a pénztár külön hirdetményben közli. Hivatalos órák a felek részére: D. e. 8—12 óráig.

„SAVA“

ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ RT.

értesíti t. Ügyfeleit, hogy üzletálmányát ismét anyaintézte, a hazánk területén immár 110 éve működő

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

(GENERALI)

magyarországi igazgatósága

veszi kezelésbe.

Felkérjük t. Ügyfeleinket, hogy biztosításaik érvénybentartása és ezzel anyagi érdekeik megóvása céljából esedékes díjakat az eddigi módon megfizetni és minden biztosítási ügyben illetékes ügynökségeinkhez fordulni sziveskedjenek.

Zombori Főügynökség
Sándor Béla utca 2.

Vívóakadémia készül Zomborban. A Sport-Egyesület aktív vivóit felhívja Stebler Ernő, a vívószakosztály vezetője, hogy a legrövidebb időn belül jelentkezzenek nála, mert nagy vívóakadémia készül.

Árad a Tisza. Zentáról jelentik: A Tisza lassu áradása folytatódik. A folyó vízállása 24 óránként 3—5 centiméterrel emelkedik. A Tisza vízállása szokatlanul magas és valamennyi árterület már víz alatt van.

A budapesti vásárokon csak öskeresztény árusíthat iparcikkeket. Budapestről jelentik: A zsidótörvényt a piaci árusításban is végrehajtották. Május elsejétől a hetipiacokon nem rakodhatnak ki a zsidó árusok. Az 1939 évi IV. t. c. 1942 végében jelölte meg azt az időpontot, ameddig a hasznos ható jogositványokat az e törvény alá tartozóktól meg kell vonni. A csarnokokban fokozatosan csökkentették a zsidó árusok számát. Ma már egy zsidó sem árulhat a budapesti vásárokon.

Károly csapatkeresztet igénylő délvidékiek figyelmébe! Azok a Délvidéken lakó személyek, akik a Károly-csapatkeresztre és sebesülési éremre, valamint a vitézségi érmek után járó pótdíjakra igényt tartanak, kérelmeiket egyelőre ne adják be. Az ezekre vonatkozó és a hadigondozással kapcsolatos ügyekben történő rendelkezéseket hamarosan kiadják és kihirdetik.

Országias községi vezetősége. Orszárlásról jelentik: A katonai parancsnokság a község élére a következő ideiglenes vezetőseget nevezte ki: bíró Féth György, albíró Veiner Simon, I. esküdt Locsa Antal, II. esküdt Géczy János, III. esküdt Pótz József IV. esküdt Szalay Ferenc, pénztárosok Mesch György és Heitz Mátyás, árvák atyjának Hubert Györgyöt nevezte ki a katonai parancsnok. Egyben megerősítette ideiglenes állásában Veisz János segédjegyzőt, Hetey Mihály községi irnokot. A tanítói karban ideiglenesen Penninger Flóra óvónőt, Pásztor Ádám, Kókusz József, Holczer Ádám és Herman Fülöp Mária nővér elemi iskolai tanítókat nevezte ki. Míg községi orvos ideiglenesen dr. Spreitzer József.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

megnyitja vármegyei főképviseletét

Felvesz keresztény tiszviselőket és üzletszerzőket. Irásbéli ajánlatok „Gazdák” jellegére
Bíró Béla hírlapterjesztő vállalat, irodában, ZOMBOR

Minden nap

megjelenik ezután a „Délvidék”, minden nap elviszi a betűt a kisebbségi sorsból felszabadult magyarokhoz. A sötétség helyett ma már az újságíró is a fényben halad, s feladatát, küldetését teljesíti, amikor kezébe veszi a tollat, hogy sikraszálljon az egyetemes magyar érdekekért.

A „Délvidék” a keresztény magyar gondolat szolgálatában áll és itt újból leszögezzük, hogy semmi kapcsolata nincs eddig megjelent lapokkal és nem követi azok a magyar lélekre káros és attól idegen szellemét. Ez a lap a magyar kisemberek lapja, a földműveseké, a kisiparosoké. Ezek szolgálatában áll, a magyar föld szeretete fűti át azok lelkét, akik készítik és akik hittel és magyar lelkesedéssel harcolnak a szebb és boldogabb jövőért.

Tejszövetkezetek, Tejcsarnokok, Uradalmak.

Tej-, vaj- és sajtmelésüket a legjobban értékesíthetik Budapesti Központi Általános Tejcsarnokok r. t. útján Budapest VII., Rottenbiller u. 31. A békeidők híres szabadkai vajgyára tulajdona volt és az anyaországban, budapesti főtelepén kívül számos ilyen üzemmel rendelkezik. A vállalat falusi tejcsarnokokat saját költségén berendez. Építkezési kölcsönöket és termelési előlegeket folyósít, és minden szakkérdésben, díjtanulni tájékoztat.

Érdeklük tehát mindazoknak, akik tejjel gazdasággal foglalkoznak, hogy mielőtt bárkivel is az értékesítésre vonatkozólag megállapodnának, az ország ezen egyik legnagyobb tejjavallatának ajánlatát is bekérjék.

Levél cím: Budapesti Központi Általános Tejcsarnok r. t. Budapest VII., Rottenbiller u. 31.

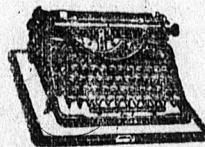
Távirat cím: Köztejj Budapest. Tel. 228—458.

A zsidók nem akarnak önként katonáskodni. Beirútból jelentik: Palesztinában elrendelték a kényszersorozást. Erre azért volt szükség, mert a zsidók nem akartak önként jelentkezni.

Minden háztulajdonos köteles névjegy zékét vezetni lakóiról. A »Lakók névjegyzéke« úrlap kapható Bosnyák József nyomdájában, Zombor, Csihás Benő ucca 3.

Horvátországban ismét a rendőrség tartja fenn a rendet. Zágrábból jelentik: Horvátországban ismét a rendőri hatalom tartja fenn a rendet. Az Usztások szerepe ezzel megszűnt. Minden letartóztatott egyént 48 órán belül ki kell hallgatni. Macsek több hivat letartóztatták, de ezeket a hét elején ismét szabadlábra helyezték.

Irógépet

újat és használtat elad és átalakít magyar rendszerre. Kellőket is előnyösen szerezhet be

Madarász Imre,

műszerész, ZOMBOR, Rákóczy út 2.

Telefon: 99

Helyszini közvetítés a zombori uccákról

A FELSZABADULÁS az uccák képét is megváltoztatta. Amikor befutott Zomborba az első magyar tank, mint varázsütésre, úgy kerültek ki a nemzetiszínű lobogók. Volt, aki az ablak felső fiókján dugta ki a zászlót, vagy a padlásukakból integettek le az ucca könnyesszemű, boldog népére ezek a lobogók, amelyeket szorgos kezek varrtak nagyszombatra virradó éjszaka.

ELŐSZOR a címtáblák tűntek el. Olyanok voltak az üzletek, mint fogatlan öregasszony tátott szája. A címtáblák helye ásitott az uccára egy-két napig, de aztán új táblák kerültek fel az ajtók fölé. Színesek, csillogók, magyarok.

A SZERB TEMPLOM páncéltörővel kiölt toronyórja még most is a pázsiton hever. Mint döglött madár, úgy terül el, aranyozott mutatója összegömbült. A járókelők megcsodálják minden alkalommal. Az idegenek, vidékiek is megnézik. A zomboriak aztán elmagyarázzák nekik, hogy honnan lőttek a csetnikek. Azt mondják, hogy egy tizenkétéves gyerek kezelte a géppuskát. Talán ez volt a szerencse, s ez mentette meg sok honvéd életét. Ezeket a szerencsétlen gyermekeket felhasználták a csetnikek, elszedítették őket ígérekkel, pénzzel. A főbűnösök az első napokban sokszor meg is szöktek, de most hogy a csetnikek névsora a vezérkar kezébe került, aligha viszi el irháját egy is az orvtámadók közül.

MÁS A VIRÁGOK SZINE IS. Az ég is másképp mosolyog, másképen dalol a madár. A szemek visszatükröző fénye is más, minden-minden. Átváltottunk, ujjászülettünk egy nap alatt. Ugy hullott le rólunk a huszonkét év rabbilincse, mint rossz álom. Már nem is emlékezünk ezekre, az öröm bizserg csak bennünk, s az elkeseredés, amikor véletlenül az összelőtt házak falaira vetünk egy-egy pillantást. Az elkeseredés és a düh fojtogat ilyenkor minden magyar embert. Ez a támadás méltó a szerbekhez. Orvul jött, lesből, hátulról. Nem vitézi nemzethez illő.

A KIRAKATOK is szint változtattak. A szerb nemzetiszínű lobogó eltűnt a sovén üzletekből, eltűnt a háborúra való uszítást célzó minden felirat. Mindenütt magyar nemzeti színek, Oföméltósága Horthy Miklós kormányzó Urunk képe, »Délvidék viszszerel!« című plakát. Érdekes, hogy a szerb és zsidó üzletek szinte versenyt futnak, melyik tesz ki szélesebb zászlót, melyik látszik nagyobb magyarnak. Teljesen felesleges ez a látszatmagyarkodás. Ismerünk, mindenkit. A hatóságok azt is tudják már, hogy a rövid ideig volt jugoszláv uralkodó trónralépése alkalmából kik éltették a háborút és kik adták össze a pénzt a tüntetésre.

BETEMETTÉK az uccákon húzódó futóárkokat. Ok légmentes fedezéknek hívták. De csak árok volt. Közönséges kis árok, tele vízzel, szennyel. Ez ugyan keveset ért volna légitámadás esetén.

Ezek most eltűntek. A kihányt föld ismét helyére került, s hetek múlva talán a fű is kizöldül majd helyükön. A megyeháza mögött lévő szép parknak az egész közepét széttörték. Hogy milyenek voltak ezek a fedezékek, a legjobban mutatta az, hogy elkészülésük után pár nappal beomlottak. Ezek is szépen jellemzik a volt Jugoszláviát...

AZ AUTÓTAXIK ablakán már ott van a nemzetiszínű felírás: MAGYAR. Reméljük, hogy az üzletekre is kikerül csakhamar. Mert most minden magyarnak kötelessége, hogy magyar üzletben vásároljon. Huszonkétévi széthúzás után tartunk vég-

Bácskai Gazdák!

Még időben van!

**Cukorrépa
gyenge és késői gabonák,
gyümölcsösök,
kerti és
mezőgazdasági
növények**

Nitrogén műtrágyázása

PÉTI MÉS ZSALÉTRONNAL!

(15.5% gyorsanható nitrogén tartalommal)

**Gyors fejlődést,
bőséges terméshozamot
biztosít!**

Bácska területén raktáraink felállítása folyamatban van!
Felvilágosítással soronkívül díjtalanul szolgál!

Péti Nitrogénművek R.-T. Budapest, V. Nándor u. 21.

re össze Szent István Birodalmában...

MAGYARUL beszélnek az uccán, s ez furcsa. Most érezzük csak, hogy otthon vagyunk, hazaértünk. Akik azelőtt szerbül köszöntek, akikről azt hittük, hogy csak szerbül tudnak, magyarul beszélnek az uccán és kabátjukon öles nemzetiszínű szalag lobog.

LEVENTE-sapkában járnak már a diákok. Változik az ucca színe. Zombor hirtelem forgalmas lett. Katonai kocsik futnak a fő utvonalon. A vidék beözönlik. Lükett a város. Zombor is ujjászülett, Zombor is magyar lett...

A nürnbergi törvényekhez alkalmazkodik a horvát zsidótörvény

Tilos a zsidókkal való házasságkötés / Zsidó háztartásoknak tilos 45 éven aluli keresztény alkalmazottat tartani

Zágreb, május 4.

Pavelics dr. horvát államvezető aláírta az első zsidótörvényt, amelyet a horvát közvélemény már sürgősen követelt.

Az első fejezet megkülönbözteti a szűkebb és tágabb értelemben vett horvát állampolgárt. Az előbbi fogalom alá tartozik mindaz a horvát, aki tettel bebizonyította, hogy helyesli Horvátország függetlenségét, törekvését és kötelességének tartja a horvát állam és nép ügyét szolgálni. A tágabb értelemben vett horvát állampolgár inkább jogi, mint etikai fogalom és nem egyenértékű az elsőrangú horvát állampolgárral.

A törvény második fejezete lényegében a német nürnbergi törvényekhez alkalmazkodik.

Meghatározza a zsidó és félzsidó fogalmát és csak a negyed zsidót fogadja el árjának. Különösen behatóan foglalkozik ez a fejezet a cigánykérdéssel. Megállapítja, hogy akinek két cigány nagyszülője van, félcigánynak számítassék. Ez a megszigorítás azért volt szükséges, mert Horvátországban viszonylagosan sok a zsidó és bebizonyított tény, hogy a cigányokkal kötött házasságok leszármazottai bűnügyi szempontból nagyban terheltek.

A törvény harmadik fejezete a horvát vért és becsületet védi.

Megtiltja a zsidókkal való házasságot. Kivételt csak az államfő adhat. Ugyancsak tilos, hogy zsidó háztartások 45 éven aluli keresztény alkalmazottat tartsanak. Tilos továbbá a zsidóknak horvát nemzeti jelvényt viselni, vagy horvát zászlót kitűzni. Végezetül kimondja a fejezet, hogy az 1918 december 1-e óta történt névváltoztatások hatályukat veszítik.

Ismeretes ugyanis, hogy különösen a szerb és szabadkőműves szolgálatban álló Subasich dr. bán nagyobb pénzüsszegek lefizetése ellenében, minden további nélkül megengedte a zsidó nevek horvátosítását.

A horvát nép és a horvát sajtó a független és szabad Horvátországnak első zsidótörvényét nagy lelkesedéssel fogadta.

Alig néhány napja, hogy Horvátország önállóságát és függetlenségét kikiáltották és máris volt ideje és bátorsága a zsidókérdést megoldani. De ez a törvény csak első lépés. Máris bejelentették, hogy hamarosan sor kerül újabb törvényre, amelyben a zsidó orvosok, ügyvédek és ipari vállalatok jogi helyzetét az első törvény szellemében végérvényesen rendezik.

Magyar énekkarok működése az elnyomatás éveiben ...

Irta Király László

Harmatos tavaszi reggelen frakkos fecskemadár csicsereg az ablakom alatt. Vidáman fujja reggeli köszöntését, mintha érezné, hogy az idén tisztább a levegő, mint a múlt tavaszon. Felszabadultan énekel a kis madár, parányi torkából remek trillák szállnak a bárányfelhős ég felé. Ugy csicsereg, mintha minden eddig belénkfojtott szót neki kellene elénekelni helyettünk.

Ma nálunk boldogok az emberek és talán együtt örül velük Isten kismadara is. Énekel helyettünk, mint ahogy énekel akkor is, amikor azt megtiltották.

A felszabadulás mámorító dalát dalolja Isten madara.

A felszabadulás boldogító érzését csak az értheti teljesen, aki ette az elnyomatás keserű kenyerét.

Nem panaszkodás az, amit mondok, hiszen az anyaországban élő testvéreinknek is több jutott a nagypéntekből, mint bármelyik nemzetnek a világon. Csak fájó visszaemlékezés ez a kis írás, egy kis csoport működéséről, amely követni akarta a költő buzditó szavait: „Fiaim csak énekeljtek!”

A trianoni bilincsekben vergődő Magyarország Bácska aranykalászos földjét siratta, a bácskai lelkek pedig félelemtől remegve huzódtak meg a durva „hönfoglalók” elöl. Szomorú napok, bánattelteli évek voltak ezek. Az idő azért most sem állt meg, haladt tovább. Lassan az emberek is folytatták mindennapi életüket. A háborúból visszatért emberek megszokták a csoportos életet, a mindennapi munka után keresték egymás társaságát, megbeszélték egymás ügyes-bajos dolgait, azután egy kis borocska mellett néha-néha nótá is kívánczolt az ajkakra.

Hosszu utánjárások után néhol megengedték az egyesületek működését is.

Énekkari egyesületeink első nyilvános és

jelentős eseménye a Zombori Iparos Dalárda negyvenéves jubileuma és a vele kapcsolatos dalverseny volt, amelyen a Vajdaság minden részéről 14 magyar, német és szerb dalegység vett részt. A dalversenyen a szabadkai Polgári Daloskör nyerte el az első díjat.

A dalversenyt megelőzőleg az egyes énekkarok képviselői értekezletet tartottak, amelyen kimondották, hogy megalakítják a magyar dalösszövetséget és ekkor készítették el a tervbevetett szövetség alapszabályait is. A jószándéku kezdeményezés azonban nem valósulhatott meg, mert

a szerb hatóságok nem engedélyezték az alapszabályokat.

Énekesünk nem azért voltak magyarok, hogy ebbe olyan könnyen belenyugodjanak. Ugy gondolták, ha nem engedik, hogy alapszabályszerűen dolgozzanak, énekelnek alapszabályok nélkül. És 1928-ban megtartották a szabadkai dalosünnepet. Még ugyanabban az évben rendezték meg az óbecsei dalversenyt. A magyar dalárdák itt is megmutatták a magyar élniakarást. Tudták és érezték, hogy a dalnak varázsa van, amit az óbecsei dalversenyen a közönség részéről megnyilvánuló ünneplés is bizonyított. Sajnos a szerbek mindent elkövettek, az ilyen ünnepek megakadályozására. Valószínű, hogy ők is érezték a magyar dal lelkesítő hatását, látták a magyarság összefogásra irányuló kísérleteit, akkor, amikor nékik bomlasztás volt a céljuk. Énekkaraink és a minden kockázatot vállaló karmesterek (mert bizony sokszor kockázatos dolog volt magyar énekkart vezetni) azonban nem csüggedtek el, hanem mintha felelni akartak volna a szerb vágyakozásra: 1929-ben Kulán, 1931-ben pedig Nagyikindán tartották meg a Dal ünnepét.

Énekkari egyesületeink a dal ápolása mellett a népművelés terén is sokat tettek.

Isméretterjesztő előadásokat, műkedvelő előadásokat, néppünnepeket rendeztek és mindent elkövettek, hogy a magyar ifjúság pótolja azokat a magyarvonatkozású ismereteket, amelyekre a szerb iskolákban nem tanították őket.

Az utolsó és arányaiban talán legnagyobb dalosünnepség a Zombori Magyar Iparos Dalárda ötvenéves jubileuma volt. Ezen az ünnepélyen tizenöt magyar, egy német és két szerb énekkar vett részt.

Három évvel ezelőtt akarták megrendezni az óbecsei dalünnepet, ezt azonban a szerb hatóságok nem engedélyezték.

Beszámolóm nem volna teljes, ha nem emliteném meg azokat az énekkari egyesületeket, amelyek az elnyomatás éve alatt hűséges kitartással és magyar lelkesedéssel hirdették a magyar tudás, élniakarás szent ügyét és sokakat vigasztaltak égelel szülő dalaikkal.

Nagyobb énekkaraink a következők: Polgári Magyar Daloskör, Ujvidék; Zombori Magyar Iparos dalárda; Polgári Kaszinó Magyar Iparos Dalárda, Zombor; Iparos Dalárda, Szabadka; Magyar Olvasókör Énekkara, Szabadka; Iparos és Polgári Dalkör, Magyar-kanizsa; Kis Szent Teréz Énekkar, Zenta; Katolikus Ifjúsági Egyesület Énekkara, Zenta; Polgári Dalkör, Óbecse; Polgári Dalegység, Nagyikinda; Magyar Közművelődési Egyesületi Dalárda, Nagybecskerek; Iparos és Daloskör, Topolya; Iparos Dalárda, Csanád; Testvériség Dalárda, Kossuthfalva; Iparos és Polgári Dalárda, Mohol; Iparos Dalárda, Temerin. Ezenkívül több egyházi énekkarunk is van, amelyek közül legismertebbek az ujvidéki, zombori és szabadkai Cecilia énekkarok.

Dalárdáink névsora azonban nem teljes, mert minden valamire való községben van alkalmi énekkar.

Beszámolóm elején azt mondtam, hogy ez a kis írás csak fájó visszaemlékezés. És valóban az is, mert bár énekkarainkban meg volt a lelkesedés, megvolt az akarat, mint sok mindenben, az énekkarok művészi produkciója szempontjából sem tarthattak lé-

PALABA

Zzeblámpa elem
Anódtelep

Világmarka

Viszony: eladóknak szállít:

Pála és Társa Elemgyár R. T.
Budapest IX., Mester-utca 26.
Sürgőnycím: Palaba Budapest. Tel. 131-983

pést az anyaországgal. Ennek több oka volt. Mint mondtam a szerbek mindent elkövettek, hogy megakadályozzák énekkari egyesületeink működését. Hogy mégis megrendezték az említett dalosünnepet, az csak a magyar akarást mutatta. Azonban énekkari műveket, kottákat, énekesrendi könyveket nem kaphattunk az anyaországból. Így azután lassan lemaradtunk az ottani énekkarok ma már az egész világon a magánemében egyedülálló művészi énekét. Nehány buzgó karvezetőnek sikerült a mai Énekesrend szellemében készült énekkari műveket beszerezni, azonban énekkaraink nagyobb része még mindig kénytelen a régi, elavult és zenei szempontból értéktelen műveket énekelni.

Hála a Magyarok Istenének mi is viszatérhettünk oda, ahonnan gyalázatos erőszakkal szakítottak el bennünket. A most meginduló munkában már nem leszünk kénytelenek Werner, Huber, Poggatschnigg és társai a magyar énekesrend szellemétől és magától a magyar lélektől teljesen távolosó »szerzeményeit» énekelni, hanem igenis Bárdos Lajos, Adám Jenő, Kodály Zoltán, Orlando di Lasso, Palestrina és a többi nagy és komoly énekkari szerzők műveit.

A bácskai és bánati magyar énekkarok vezetői tudják kötelességüket és ha az elnyomatás éveiben mutatott aktivitásuk nem lanyhul, hanem még inkább fokozódik, eljön az idő, amikor az énekekben mindannyian egyek leszünk és megvalósul minden magyar karvezető álma az Éneklő Magyarországnak! Azért

»Énekelj magyar ifjúság,
Mig a nemzetek meghallják
S jobb hajnal virrad ránk!»

Romániában 100.000 lakosra csak 63 orvos jut

A Kisebbségi Statisztikai Tudósító érdekes kimutatást közöl a romániai orvosok számáról. Ez a statisztika bepillantást enged a román egészségügyi szolgálat helyzetébe is.

Romániában 8403 orvos működik. Ezek közül 6991 férfi, 1412 pedig nő. Nemzetiség szerint:

román	5663	német	498
zsidó	2078	magyar	72

A fővárosban 3118 orvos, a 12 tartományi városban 5262 és a falvakban 1524 orvos működik.

Hogy ezek a számok mit jelentenek, leginkább akkor állapíthatjuk meg, ha összehasonlítjuk egy másik ország adataival.

Romániának mai lakosságát kerekén 13.200.000-nek véve, ez a 8403 orvos azt jelenti, hogy 100.000 lakosra esett 63,6 orvos. 1939-ben Magyarországon 100.000 lakosra 117,7 orvos esett, beleszámítva a lakosság közé a hazatért felvidéki részeket és Karpátalját. 100.000 lélekre számítva tehát Romániában majdnem feleannyi orvos van csak mint Magyarországon.

Ha a nemzetiség szerinti arányokat tekintjük, akkor a következő képet kapjuk. Elfogadva a „Telegraful Roman” jelentését Románia lakosairól, annak % szerinti megoszlása a következő: román 84,9%, német 4,4% (587.230), magyar 4% (536.024), zsidó 2,1%. Ugyanekkor az orvosok % arány sze-

rinti megoszlása az egyes nemzetiségek között a következő:

Nemzetiség:	%-szám	orvosok 1/2 száma
román	84,9	67,3
német	4,4	5,8
zsidó	2,1	24,7
magyar	4,0	0,9
egyéb	4,6	1,3

Feltűnő, hogy a zsidók több mint 20-szor annyi orvossal rendelkeznek, mint ez őket a számarány szerint megilletné. Jól állanak a németek is, viszont nagyon rossz az arányszám a magyarságnál, ahol egyegyedre annyi orvos sincs, mint a százelekarány szerint járna.

Az utolsó jelentést tekintve, amely szerint a falvakban csak 1524 orvos működik, képet alkothatunk magunknak a falvak egészségügyi helyzetének igen rossz állapotáról.

Egyesült tejkereskedelmi RT.

Budapest, VIII. Szigetvári u. 18
Telefon: 134-527, 135-030

Tejet, tejszínt, vaját veszünk minden mennyiségben, legmagasabb árban évi kötésre is. Csarnokokat berendezünk

Közgazdaság

A városházán lehet beszerezni a Budapesti Nemzetközi Vásár igazolványait

Csak a katonai parancsnokság által kiadott arcképes igazolványok alapján szerezhető be a vásárigazolvány

Mint már megírtuk, a Budapesti Nemzetközi Vásár május 2-án ünnepélyes keretek között nyitották meg. Ezévből a Vásár fennállásának 36. évébe lépett és erre a morális tökére támaszkodva az utolsó hetek és hónapok nehézségeit sorra le tudta győzni. Az egész gazdasági élet és a kormányzat jóindulatú támogatásának köszönhető, hogy ezekben az időkben, amikor az általános helyzet legnehezebb napjaif éltek, egy pillanatra sem volt kétséges, hogy a Vásár ilyen körülmények között is megállja helyét, sőt legalább a szokott kereteknek megfelelő sikert fog elérni.

A tavaly ősszel megállapított időpont-ra az azóta keresztülvitt rendszeres előkészítő munkálatok eredményeképpen a Vásár dacára az átélte nehéz időknek pontosan megfelelt a követelményeknek. Az építkezések, melyek többszáz munkást foglalkoztattak, már április elején megindultak és azóta napról napra szinte gombamódról nőttek fel szemünk láttára a szebbnél szebb pavilonok.

A főkapunál belépve szemünkbe tűnik Németország hatalmas pavillonja. A szomszédos német birodalom idén nem állít ki ugyan hivatalosan, pavillonjában főleg propaganda és információs anyag van. A német cégek a megfelelő magyar cégek között elszórva mutatják be Németország háborús iparának teljesítményeit. Németország mellett szembenézve Oroszország ezer négyzetméter területű impozáns csarnoka áll. A lipcsei és a bécsi vásárról idehozott bemutatási anyagon kívül még külön is szállítottak anyagot a Vásárra.

A német birodalom csarnokának másik oldalán Olaszország hivatalos pavillonja áll. Ezzel szemben van a másik olasz kiállítási csarnok, az olasz államvasutak csarnoka. Itt mutatják be kis modellekben az olaszországi nagy pályaudvarokat, többek között a híres milanoi Lambrato pályaudvart is. A főkaputól balra van két kis köztársaság: Svájc és Szlovákia pavillonja, amelyben a két ország iparának és kereskedelmének termékét mutatják be.

Az orosz pavillon mellett elhaladva a százéves udvarra érünk.

Itt mutatják be a magyar ipar képviselői százéves multjuk eredményeit.

Ez a tér a száz év előtti Palatinus-stilusban épült és ez az egységes stílus is nagyban emeli a Vásár fényét. Ebben az udvarban láthatjuk a porcellán és üveg-gyárak képviselőit, a MÁV, a Goldberger gyár, a magyarországi papirgyárak és a dohányjövődék csarnokait. Ezek mellett a Braun és Zwack likörgyárak és a világhíres Dreher-Haggenmacher sörgyár impozáns pavillonjai állnak.

A százéves udvarmögött a magyar nehézipart képviselő Weiss Manfréd és a Primamurány-salgótarjáni vasmű hatalmas vasból épült csarnokai állnak. Látványossága a Vásárnak a MAVAG érdekes formájú hatalmas toronnyal díszített pavillonja. Hátrább, az iparcarnok közelében van a Gamma-gyár és a többi kisebb nehézipari gyár pavillonja. Az Iparcsarnok baloldalán minden vásárlátogató öröme: az élelmiszer-csarnok áll.

A főkaputól jobbra elhaladva az Erdélyi utcába érünk, amely teljesen erdélyi stílusban épült és itt mutatja be Erdély a maga természeti kincseit, gyár iparát, népművészetét és világhírű borvizet.

A Budapesti Nemzetközi Vásár vezetősége minden akadályt elhárítva lehetővé tette, hogy a most

felszabadult Délvidék lakói is meglátogathassák a vásárt.

Erre vonatkozólag a katonai parancsnoksággal történt megállapodás szerint a Délvidék lakói a kedvezményes vásári igazolványokat a katonai városi parancsnokság által kiadott arcképes igazolványok alapján a MÁV zombori, szabadkai, újvidéki és zentai állomásfőnökségeinél válthatják ki. A vásárigazolvány ötven százalékos utazási kedvezményt, szállásbiztosítást, kedvezményeket a budapesti szórakozóhelyekre, színházakba és villamosokra biztosít az az ezekkel utazó egyének részére.

A Vásár vezetősége a felszabadított Délvidéket is szeretettel várja a magyar ipar és kereskedelem ünnepén.

A visszatért Bácskában szépen fejlődnek a vetések

Mezőgazdasági körökből nyert értesülésünk szerint a buza és őszi árpa szépen bokrosodik és az időszakhoz viszonyítva jól fejlett. A kukorica már jórészt kikelt, kivéve azokat a területeket, ahol a talajvíz vagy más okok meggátolták az időben való vetést.

A fagy és a kártevők eddig nem tettek nagyobb kárt a vetésekben, a talajvíz azonban nagy pusztításokat okozott. A Bácskában még mindig több ezer hold áll víz alatt, ami mezőgazdasági szempontból óriási kárt jelent. Súlyosbitja a helyzetet az a körülmény, hogy a mostani esős időjárás folytán nem csökken a víz és így nincs remény ar-

ra, hogy az elöntött területek belátható időn belül a termelés szolgálatába állíthatók.

Moholon 1000 hold termőföld áll víz alatt

Moholról jelentik: A Tisza magas víz állása rengeteg kárt okozott Moholon és környékén. A mezőváros határában mintegy 1000 holdnyi terület áll még mindig víz alatt. A Tisza elöntötte az Alsó és Felső rétet a bácskai oldalon fekvő Szigetet,

Atvesszük összes

VAJ és SAJT készletét

TEJET

veszünk feldolgozásra. Magyarország legrégebbi sajtgyára (Azelőtt "HELLER" sajtgyár)

Derby sajt és vajtermelő

TELEFON: Részvénytársaság
297-970 Budapest XIV. Kerepesi ut 62.

valamint az Erzsébet szigetét, amely a bánáti parton fekszik. A moholiak az alsó részben intenzív bolgár kertészkedést folytattak, százvagon számára termelték a zöldségféléket, a paradicsomot és a dinnyét és messze környéket ellátták zöldségfélékkel. Most az a veszély fenyeget, hogy a víz a termelő idényben egyáltalán nem huzódik le a földéről és nem állítható a többszáz holdnyi terület a termelés szolgálatába. Ez elsősorban a kis embereket érinti érzékenyen. A bolgár kertészek két-három holdas törpebirtokokon gazdálkodnak és a termés elmaradása súlyos helyzetbe sodorja őket.

Tenyésztők vigyázat! Mielőtt

Angoranyul-szőrt

eladna, saját érdekében kérje felvilágosító körlevelünket.

ANGORA SZÖVETKEZET

Budapest VI. Szondy-u. 42/c.

A Szigetet már a múlt évben is elöntötte a Tisza és a víz csak júniusban húzódott vissza. A szőlők egyrésze már a tavalyi áradás folytán kipusztult, míg az idei magas vízállás azzal fenyeget, hogy a megmaradt szőlőket és gyümölcsfákat is kipusztítja. A hajdani virágzó szőlő és gyümölcs-telepek olyan magas víz alatt vannak, hogy a fák ki sem látszanak a vízből.

A földek vízmentesítésére egyelőre gondolni sem lehet, miután a víz átszivattyúzása a Tiszába, a folyó magas vízállása miatt nem vezetne eredményre.

NEM KELL TARTANI A FRANCIA FRANK ELÉRTÉKTELENEDESÉTŐL

Párizsból jelentik: A Párizsban tartózkodó francia pénzügyminiszter sajtónyilatkozatában kifejtette, hogy alaptalan az a félelem, mintha a francia frank a háború után elértéktelenedne. Most Franciaország gazdasági rendje egészen más, mint a világháború után volt és az új gazdasági rezsim biztosítja a frank értékének állandóságát. A kormány rendkívüli kiadásait pénztárjegyek kibocsátásával fedezi. Ezzel a pénz zárt körben forog. A pénzügyminiszter kiállításba helyezett bizonyos vásárlási megszorításokat hangsúlyozta azonban, hogy ezek a szigorítások sem érintik a frank vásárló erejét.

A délvidéki dohánytermelési engedélyeket a magyar dohányjövődék elismeri. Mindazok a délvidéki dohánytermelők, akik az 1941. évre a volt jugoszláv dohányjövődéktől dohánytermelési engedélyt nyertek, a dohánytermelést folytassák tovább zavartalanul és az engedélyezett területet dohánynyal ültessék be. A volt jugoszláv dohányjövődék által kiadott dohánytermelési engedélyeket a magyar dohányjövődék érvényesnek ismeri el. Az ily dohánytermelők kötelesek termelési engedélyüket az illetékes dohánybevalló hivatalhoz tízennégy napon belül nyilvántartás céljából beküldeni. Azok a dohánytermelők, akiknek dohánybevalló hivatala nem esik a katonai közigazgatás alatt álló délvidéki területre, engedélyüket a hozzájuk legközelebb eső dohánybevalló hivatalhoz küldjék be.

Szlovénia és népessége

Az alkotóelemeire felbomlott szerb-horvát-szlovén királyság alkotóeleme közül Szlovénia volt az, amely sohasem volt önálló állam, bár a »Szlovénia« névvel jelölt terület Európának emberektől legrégebben lakott részeihez tartozik. Abban a korban, amelybe a kutató történelem némi fényt tudott vetíteni, kelta eredetű törzsek tanyáztak ezen a vidéken, akiket azonban a Krisztus születési körüli években a hatalmas déli szomszéd, Augustus római császár igázott le. A terület ekkor Noricum és Pannónia néven római uralom alá került. A Római Birodalom felbomlása után a népvándorlás idején egyideig Odoaker később pedig Theodorik volt itt az ur. Ez az uralom azonban inkább csak névleges volt és mélyreható nyomokat nem hagyott maga után, Kr. u. az V. században kezdődött meg különféle szláv törzsek beszivárgása, akik a Kárpátok északi lejtőjéről az ország steppék irányában elterülő őshazájukból ez időtájt indultak el új hazát keresni és vándoroltak a Kárpátok koszorúját megkerülve északi irányból Stájerországon keresztül erre a területre. Itt az Alpok délkeleti végnyulványai között a Morva, Dráva és Száva völgyeiben és az Adriai tenger partján szlovén és vend törzsek telepedtek le, amelyek már ekkor is avar fennhatóság alatt állottak. — A VIII. században a szlovének az avarok elnyomásával szemben a bajorok segítségét vették igénybe, amivel kezdetét vette az a több 1000 esztendő időszerűsége, amelyben a szlovének a németek politikai fennhatósága alatt állottak. Közben rövid ideig a Frank Birodalomhoz tartoztak. A frank ős német befolyásnak volt köszönhető, hogy a szlovének a kereszténység felvételekor nem a Balkánra költözött többi szláv törzs példáját követték, hanem a horvátokkal együtt a római egyházhoz csatlakoztak és így nem a bizánci, hanem a római kultúra részesévé lettek. Leszámítva azt a néhány évet (1809-13 és 1816), amikor a napoleoni háborúk idején ez a terület francia fennhatóság alatt állott illetve az Illyr királyság részére volt, a német főhatalom egészen az 1919 szeptember 10-én aláírt Saint-Germain-békeig tartott, amikor is az akkor kialakult szerb-horvát-szlovén királysághoz csatolták.

Bár a szlovén nép több mint 1000 esztendeje lakik ezen a területen, sohasem tudott politikailag független államot alapítani, amit azonban könnyen érthetővé tesz az a körülmény, hogy a települési helye nem csak hogy nem volt földrajzilag egységes, de olyan területen fekszik, amely állandó ütközőpontja volt a Rómából, a germán Birodalomból és a Balkánról kiinduló hatalmi és kulturális törekvéseknek. Ezek a nyomzó sulyu erők tették lehetetlenné, hogy a száma amúgy is kicsi szlovén nép önálló politikai életet élhessen.

A szlovének által lakott terület így nemcsak földrajzilag, de politikailag sem alkotott egységet, úgy hogy a volt Jugoszláviának az a része, amelyet Szlovéniának neveztek, négy különböző területről tevődött össze. Szlovénia zömét a volt Ausztria »Krajna« nevű tartománya alkotta, amelynek 9955 km²-es területéből délnyugaton egy 2100 km²-es sávot Olaszországhoz csatoltak. (A cseppkőbarlangjáról híres Adelsberg — ma Postumia — és a higanybányájáról ismert Idria környékét.) Stájerország déli részéből 6039 km²-t csatoltak az új államhoz, míg Karinthiából csak 1353 km²-es terület került az új impérium alá. Ezt a területet a Magyar Királyság részéből (Zala megye) kihalásított 950 km²-es ugynevezett Vend vidék (ma Muramellek) egészítette ki 16.197 km²-es Szlovéniává. Ezek szerint Szlovénia a következő területekből alakult:

A Krajnából kapott terület	7.855 km ²
Stájerországból kapott terület	6.039 "
Karinthiából kapott terület	1.353 "
Vendvidék	950 "
Osszesen	16.197 km²

A szlovéneknek az új államalakulatban sem volt szerencséjük, mert még csak autonómiát sem tudtak a maguk számára kiharcolni. A multhoz viszonyítva önállóságuk abban nyilvánult meg, hogy államuk nevében egyideig »a Szlovén« szó is bent szerepelt, amikor azonban a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság az u. n. Délszláv Királysággá alakult át, népi különállóságuknak még ez a halvány árnyéka is megszűnt. Te kinttel csekély lélekszámukra még annyi önállóságot sem tudtak maguk számára kivívni, mint amennyit az évszázados önálló politikai multra visszatekintő és számbeli leg is tekintélyesebb horvátságnak két évtizedes szakadatlan harc után sikerült a saját számára biztosítani.

Szlovénia területén 1910-ben 1.054.919 lakos volt. A háború és az impérium változás következtében ez a szám 1921-ben sem tett többet 1.063.921 léleknél. — Sőt a legutolsó becslések szerint sem érte el számuk az 1.100.000-t. — Ami Szlovénia lakosságának nemzetiség szerinti megoszlását illeti ugy tulnyomó többsége, 980.000 fő szlovénnek vallotta magát.

A szlovének világétszáma a »Szlovenszka Sztrazsa« szerint 1940-ben 2.056.000 fő volt. Ebből Szlovéniában 1.078.000 a volt Jugoszlávia egyéb területén pedig 75.000 szlovén él. Külföldön a legnagyobb népcsoport Olaszországban található mintegy

Magyar emlékérmek és egyéb jelvények, nagy választékban. olcsón vásárolható

STEBLER ANTAL
órás és ékszerész
ZOMBOR
Kosuth Lajos (Fő utca) 2
Alapítva 1897
Viszont eladoknak engedmény!

420.000 lélekkél. 89.000 szlovén maradt annakidején osztrák fennhatóság alatt, míg a magyarországi szlovének száma alig éri el a 11.000-t. Körülbelül 300.000 szlovén van Amerikában a többi a világ minden tája felé szóródott széjjel.

A jugoszláv állam felbomlása, de különösen a horvát függetlenség kikialtása Szlovéniát földrajzilag éppen úgy elszakította az »Anyországtól« mint annakidején Szlovákia függetlenségének proklamálása Kárpátját választotta el Csehországtól. Az előállott tarthatatlan helyzetet a nagy Német Birodalom vezetője úgy oldotta meg, hogy Szlovéniának annakidején Ausztriától elszakított részeit visszacsatolta ahhoz a községekhez, amelynek a szlovének alig 20 éves megszakítással több mint 1000 esztendeig tagjai voltak.

Mostantól kezdve tehát Ljubljanát ismét Laibachnak (47.179 lakos) és Maribort újra Marburgnak (20.759 lakos) hívják.

Olasz páncéltörők az afrikai fronton

Horvátországban felosztatják a politikai pártokat

Berlin, május 3.

A Berliner Börzenzeitung zágrábi munkatársa beszélgetést folytatott Pavelics horvát államfővel. Pavelics kijelentette, hogy Horvátország alapját az önálló államiaság kiépítése képezi. Első feladatának tartja a hadsereg megszervezését. A horvát katonák kiálták az első nehéz próbát, amikor nem teljesítették szerb parancsnokaik rendelkezéseit és hozzájárultak ahhoz, hogy Horvátországban sérteletnek maradjanak a közlekedési utvonalak és forgalmi berendezések.

A horvát államfő nyilatkozatának további során kifejtette, hogy a pártokat, mint a belső torzalkodás okait, felosztatják. A jövőben csak egyetlen párt lesz, amelynek alapját az Usztasa (horvát szabadságharcosok) szervezet képezi. Azt a több-tízezer horvátot, akik a szerb terror elől külföldre menekültek, hazahívják. Horvátország külpolitikája a tengelyhatalmakkal való szoros barátságban épül fel. Reméli az államfő, hogy Horvátország az új európai rendben megtalálja az őt megillető helyet.

A horvátok nem felejtik el, hogy felszabadulásukat Németországnak és Olaszországnak köszönhetik.

Apróhirdetések

Kereskedők és pékek figyelmébe! Élesítő nagyban kapható RUMBACH Dezső üzletében, Zombor, Juhász uccá 1. A-f

Eladó 5 lámpás rádió, ára 290.— Pgd. Megtekinthető Zombor, Kalap uccá 10. A-f

DÉLVIDÉK

politikai napilap

Kiadó és laptulajdonos:
Illés Sándor főszerkesztő
Felelős szerkesztő **Muhl János**
Szerkesztőség és kiadóhivatal Zombor, Csihás Benő uccá 3.
Nyomatott Bosnyák József körforgógépén